

органи – омбудсман, прекршајни судови, арбитраже, мировна већа, адвокатура и др.

1. ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО

Јавно (државно) тужилаштво представља важан део правосудног система и од пресудног је утицаја и на сам рад судова. Иако не врши судску функцију, оно је са њом у тесној вези јер, сликовито речено, ставља у покрет судску власт и врши виталну функцију у самом судском поступку. То је свуда самостални државни орган (одвојен од суда) који врши функцију гоњења учинилаца кривичних и других кажњивих дела; дакле, покреће судски поступак а након тога и активно у њему учествује и на крају улаже одговарајућа правна средства на одлуке судова. И код нас је тужилаштво самостални државни орган са истом функцијом само што се назива јавно тужилаштво док се у неким земљама назива државно тужилаштво.

И у једном и другом случају то је државни орган који заступа јавни, односно државни интерес и у том смислу гони учиниоце кривичних дела, привредних преступа и других кажњивих дела и улаже правна средства којима се штити уставност и законитост. Тужилаштво је важан партнер у судском поступку и по важности ништа не заостаје за судом иако не доноси коначне и извршне одлуке. Но, оно утиче на те одлуке јер покреће поступак, учествује у њему и захтева доношење одређене одлуке, као и што улаже правна средства на одлуке суда којима није задовољно.

Тужилаштво је организовано хијерархијски и чине га нижи и виши органи, односно тужиоци, а сходно новој организацији тужилаштва у Републици Србији постоје: основна јавна тужилаштва и тужиоци (који поступају пред основним судовима), виша јавна тужилаштва и тужиоци (који поступају пред вишим судовима), апелациона јавна тужилаштва која поступају пред апелационим судовима, док је на самом врху те пирамиде тужилаштва Републичко јавно тужилаштво које поступа у оквиру права и дужности Републике Србије.

Сходно хијерархијској изграђености тужилаштва, виши тужилац може нижем да издаје обавезна упутства за поступање, да га овласти да поступа у стварима из надлежности другог нижег тужиоца а сам (виши тужилац) може, слободније речено, да одузме предмет од нижег тужиоца и предузима све радње на које је овај овлашћен.